

At være i miljøet

Studie:	Sygeplejerskestuderende
Formål:	At den studerende trænes i at være til stede, uden fokus på verbal kommunikation At den studerende finder tryghed i, at være samme rum som patienten At den studerende finder en metode, hvorpå hun kan observere patienten
Tidsramme:	10-15 minutter + opfølgning

Instruks:

- Klinisk vejleder instruerer den studerende i at udføre øvelsen
- Den studerende sætter sig, i nærheden af patienten og skærper sanserne mod:

Når den studerende observerer miljøet:

- Hvor mange patienter, personaler eller pårørende er der i miljøet
- Taler de sammen
- Hvad taler de om
- Hvem styrer samtalen
- Er der tilskuere til andres samtaler
- Hvordan påvirkes patienter evt. af medpatienters samtale
- Er de nogle der kommer og går i miljøet, i så fald hvorfor mon
- Afviger patienterne fra normale mennesker:
- Tøj, Kropssprog, syn, høre, lugthallucineret
- Tanke og tale
- Tankeforstyrrelser eller vrangforestillinger
- Er der verbal/nonverbal kommunikation mellem kolleger

Opfølgning:

- Den studerende skriver efterfølgende noter omkring observationerne
- Vejleder har efterfølgende en dialog/reflekterende samtale med den studerende om observationerne samt hvilke teorier den studerende kan anvende
- Den studerende drøfter ligeledes med klinisk vejleder, hvilke observationer der er vigtige at dokumentere i SundhedsPlatformen og evt. hvilke nye sygeplejefaglige interventioner der skal iværksættes med henblik på kontinuitet i patientforløbet
- Den studerende aftaler afslutningsvis med vejleder, hvorledes øvelsens udbytte dokumenteres

At være i miljøet – kommunikation

Studie:	Sygeplejerskestuderende
Formål:	At den studerende trænes i at være til stede At den studerende finder en metode, hvorpå hun kan observere patientens kommunikation
Tidsramme:	10-15 minutter + opfølgning

Instruks:

- Den studerende sætter sig, i nærheden af patienten og skærper sanserne mod:

En gruppe patienter der taler sammen eller taler med/til dig:

- Afviger personen fra normale mennesker:
  - Tøj
  - Kropssprog
  - Tanke og tale
  - Tankeforstyrrelser eller vrangforestillinger
  - syn, høre, lugthallucineret
- Hvad taler I om:
  - Hvem bestemmer hvad samtalen handler om
  - Hvem styrer samtalen
  - Hvad er din rolle under samtalen
  - Hvordan afsluttes samtalen
- Miljøet:
  - Hvordan reagerer miljøet på jeres samtale
  - Er der verbal/nonverbal kommunikation mellem kolleger

Opfølgning:

- Den studerende skriver efterfølgende noter omkring observationerne
- Vejleder har efterfølgende en dialog/reflekterende samtale med den studerende om observationerne samt hvilke teorier den studerende kan anvende
- Den studerende drøfter ligeledes med klinisk vejleder, hvilke observationer der er vigtige at dokumentere i SundhedsPlatformen og evt. hvilke nye sygeplejefaglige interventioner der skal iværksættes med henblik på kontinuitet i patientforløbet
- Den studerende aftaler afslutningsvis med vejleder, hvorledes øvelsens udbytte dokumenteres

Observation af stemning

Studie: Sygeplejerskestuderende

Formål: At den studerende skærper sine sanser i det at observere en gruppe af personer, for derved at blive i stand til at identificere hvilken stemning der er fremherskende

Tidsramme: 10-15 minutter + opfølgning

Instruks:

Vælg i samråd med vejleder/klinisk vejleder den situation du vil observere. Det kan være når du træder ind i afsnittet, et patientforløb, en samtale du overværer; du vælger selv, og gerne flere situationer

Derefter observerer du ud fra følgende punkter:

- Hvordan oplever du stemningen i situationen, læg mærke til:
  - Hvad kan du sanse: mærke/se/høre/lugte?
  - Hvordan bliver dit humør? Hvorfor tror du det er sådan den pågældende dag?
  - Er stemningen forskellig fra andre gange?
- Hvordan oplever du personalets reaktioner?
  - Stemningsmæssigt? (rolige, på vagt, nervøse, aggressive)
  - Tales der om stemning i afsnittet – hvis ja hvad siges der konkret?
  - Hvad kan være årsagen til stemningen blandt personalet? Hvor stammer den fra?
- Hvis der er stille i afsnittet en dag så prøv at "lytte" til indholdet i stilheden, forsøg at sætte ord på hvad du kan fornemme og sanse, hvilke tanker stilheden giver anledning til og hvad den kan handle om.

Opfølgning:

- Den studerende nedskriver observationerne
- Den studerende har en dialog med vejleder omkring observationerne og hvorledes de kan anvendes fremover, samt hvilke teorier der kan anvendes
- Den studerende aftaler med vejleder, hvorledes øvelsens udbytte dokumenteres

Psykiatrisk sygepleje – The Tidal Model

Studie:	Sygeplejerskestuderende
Formål:	At den studerende bliver bevidst om anvendelse af de 10 forpligtigelser i The Tidal Model - Phil Barker. At den studerende er i stand til at anvende og begrunde de 10 forpligtigelser (Praktiseret recovery)
Tidsramme:	10-15 minutter + opfølgning

Instruks:

I samarbejde med vejleder/ klinikvejleder finder du en patient, som du kan planlægge en sygeplejefaglig intervention med. Det kan være en samtale, en gåtur, en aktivitet eller andet. Dit fokus skal være at afdække din brug af de 10 forpligtigelser i kontakten med patienten.

Planlægning af plejeforløbet:

- Du vælger og planlægger din plejeopgave
  - Du indsamler data omkring patienten
  - Hvilke sundhedsudfordringer har denne patient?
  - Hvad er årsagen til dette? sygdom, medicin, andet
  - Hvad vil du opnå med din sygeplejefaglige intervention?
  - Hvilke forpligtigelser mener du der skal i anvendelse og hvorfor?

Efterfølgende:

- Hvordan forløb interventionen? Hvad gik godt og hvad kunne gøres bedre?
- Hvordan var du forberedt teoretisk?
- Hvordan oplevede du patienten (Kommunikation, udseende, øjenkontakt, stemningsleje, kropsholdning)
- Hvilke 10 forpligtigelser er anvendt og hvorfor?
- Opnåede du dine mål for interventionen?

Opfølgning:

- Den studerende nedskriver sine observationer og interventioner.
- Den studerende har efterfølgende en dialog med vejleder omkring øvelsen
- Hvilke sygeplejeinterventioner kunne planlægges fremover?
- Den studerende drøfter med vejleder hvorledes øvelsens udbytte dokumenteres

Litteratur: Barker, Phil og Buchanan-Barker, Poppy: The Tidal Model, Mental sundhed, indsigelse og recovery, 2018, Munksgaard

Observatør på samtale mellem patient - kontaktperson

Studie:	Sygeplejerskestuderende
Formål:	At den studerende observerer kommunikationen mellem patient og kontaktpersonen At den studerende styrkes i at kunne skelne mellem væsentlig/uvæsentlige i samtalen At styrke den studerendes evne til at observere nonverbalt med det verbale
Tidsramme:	10-15 minutter + opfølgning

Instruks:

- Vejleder finder mulighed for, at studerende kan observere en samtale mellem sygeplejerske og patient. Det kan f.eks. være: en daglig ugentlig samtale, en sygeplejestatus/indledende samtale, en vejledning eller udskrivelsessamtale.
- Den studerende aftaler, inden samtalen mellem sygeplejerske og patient, hvordan den studerende fysisk skal placere sig og om der på forhånd er nogle observationer, som den studerende kan koncentrere sig om at lægge mærke til.
- Den studerende introduceres inden samtalen til patienten.
- Spørgsmål, der kan danne ramme for denne observationsøvelse kan være;
  - Hvordan oplever du kontakten mellem kontaktpersonen og patienten?
  - Hvilke barrierer er der i samtalen (støj, medpatienter...)
  - Hvilke spørgsmål er patienten fyldt af
  - Hvordan sidder personerne under samtalen (tøj, kropssprog, travle, rolige)
  - Hvordan er stemningen?
  - Hvad fanger dit øre - og hvorfor mon?

Opfølgning:

- Den studerende følger nu hvordan kontaktpersonen dokumenterer de indsamlede data i SundhedsPlatformen, og sammen drøftes og sammenlignes også den studerendes observationer
- Hvilke teorier bringes i anvendelse; kommunikation, relationsbehandling etc.

Miljøterapi

Studie:	Sygeplejerskestuderende
Formål:	At den studerende skærper sin opmærksomhed på overvejelser før en miljøterapeutisk opgave At den studerende bliver i stand til at planlægge og udføre en miljøterapeutisk opgave ud fra patientens behov og ressourcer.
Tidsramme:	10-15 minutter – afhængig af den miljøterapeutiske aktivitet + opfølgning

Instruks:

I samarbejde med vejleder/ klinikvejleder finder den studerende en patient, der kan planlægges en miljøterapeutisk opgave med.

Beslut inden opgavens start om fokus skal være på patient eller på situationen/aktiviteten.

Derefter planlægger du aktiviteten ud fra følgende:

- Hvad er formålet med aktiviteten?
  - Hvad skal patienten/patienterne have ud af aktiviteten?
  - Hvad skal du have ud af aktiviteten?
  - Er der kontinuitet mellem den planlagte aktivitet og de mål der er opstillet for patienten?
- Hvor længe må aktiviteten vare?
- Bør patienten/patienterne være bekendt med formålet for aktiviteten?
  - I givet fald, hvordan skal patienterne så informeres?
- Hvor skal aktiviteten finde sted, og hvorfor?
- Hvornår på døgnet skulle aktiviteten finde sted og hvorfor?
- Er der flere der skal/må være med til aktiviteten? Fordele/ulemper?
- Er der ting du bør forberede inden aktiviteten?

Selve aktiviteten:

- Hvad sker der? Forløber aktiviteten som du har planlagt?
- Hvordan har patienten det? fysisk, psykisk, stemning, kropssprog

Evaluering af aktiviteten:

- Hvordan blev de planlagte rammer overholdt
- Hvad betød det for patienten – hvorfor?
- Hvad kunne du gøre anderledes næste gang
- Hvordan kunne du bevare overblik over både aktivitet og patient?

Opfølgning:

- Du nedskriver dine observationer og sygeplejefaglige interventioner
- Vejleder og studerende har en dialog om aktiviteten og kobler teori på det observerede.
- Den studerende aftaler afslutningsvis med klinisk vejleder, hvorledes øvelsens udbytte dokumenteres

På området/Gaden

Studie:	Sygeplejerskestuderende
Formål:	At den studerende træner sin observationsevne At den studerende har fokus på "det normale" At den studerende har fokus på det afvigende
Tidsramme:	15 minutter + opfølgning

Instruks:

Den studerende har indledningsvist talt med vejleder om, hvad det vil sige at observere, samt gennemgået øvelsen trin for trin

- Den/de studerende går en tur på området/på gaden eller ved at sætte sig et centralt sted
- Den/de studerende skal nu "suge" alt til sig
- Spørgsmål, der kan danne ramme for denne observationsøvelse kan være;
  - Hvor mange personer er der?
  - Hvad laver de?
  - Hvordan ser personerne ud? (tøj, kropssprog, travle, rolige)
  - Hvilke lyde hører du?
  - Hvilke lugte lægger du mærke til?
  - Hvordan er stemningen?
  - Hvad fanger dit øje - og hvorfor mon?
  - Hvilke personer(er) som du ser, skiller sig ud fra mængden?
  - Find nogen der taler sammen, - læg mærke til deres kropssprog, sprogbrug, hvis du kan høre dette

Opfølgning:

Den studerende går tilbage til afdelingen og nedskriver observationerne

Vejleder taler med den studerende om observationerne og yderligere spørgsmål kunne være:

- Hvad så du som du ikke forventede
- Var der nogen der henvendte sig til dig? Hvad talte I om?
- Hvordan var det at bruge gaden/området som observationsrum?
- Hvilken teoretisk viden blev anvendt?

Observationer ved lægesamtale

Studie:	Sygeplejerskestuderende
Formål:	At den studerende observerer kommunikationen patient – kontaktperson - læge imellem ved lægesamtale At afklare egen rolle ved lægesamtalen
Tidsramme:	20 minutter + opfølgning

Instruks:

- Den studerende udvælger en planlagt lægesamtale, hvor den studerendes rolle er at være observatør på dialog mellem patient – kontaktperson og læge
- Den studerende gennemgår selv de nedenstående spørgsmål inden samtalen
- Der skabes tid til at nedenstående spørgsmål enten besvares mundtligt eller skriftligt.
  - Hvordan oplevede du kontakten mellem kontaktpersonen, patienten og lægen?
  - Hvilke fagtermer blev anvendt og hvordan var patientens forståelse af dette?
  - Hvilke barrierer var der i samtalen (støj, medpatienter, afbrydelser...)
  - Hvilke spørgsmål fik patienten mulighed for at stille?
  - Hvordan oplevede du personernes nonverbale kommunikation under samtalen (tøj, kropssprog, travle, rolige.)
  - Hvordan var stemningen?
  - Hvad fangede dit øje - og hvorfor mon?
  - Hvad fangede dit øre - og hvorfor mon?
  - Hvilke sygeplejefaglige interventioner ville du følge op på, hvis det kun var dig, patienten og lægen der var til samtale?

Opfølgning:

- Den studerende drøfter efterfølgende samtalen med kontaktpersonen, der var med til stuegang. Var der overensstemmelse mellem det oplevede? Hvorfor / hvorfor ikke?
- Den studerende drøfter situationen med vejleder

Observationer ved planlagt samtale med patient

Studie:	Sygeplejerskestuderende
Formål:	At den studerende øver sin observationsevne under samtale med patient At bevidstgøre den studerende om anvendelsen af forskellig kommunikationsteori
Tidsramme:	20 minutter + opfølgning

Instruks:

- Vejleder hjælper stud. med at finde en patient som den studerende kan have en samtale med
- Den studerende aftaler med vejleder, hvordan den studerende fysisk skal placere sig og om der på forhånd er nogle "observationer" i samtalen, som den studerende skal lægge mærke til
- Den studerende drøfter efterfølgende sine observationer fra samtalen med vejleder
- Der skabes plads til, at nedenstående spørgsmål enten besvares mundtligt eller skriftligt. Den studerende vejledes desuden i, hvordan informationer fra samtalen videregives til f.eks. SundhedsPlatformen

Opfølgning:

- Hvordan oplevede du kontakten mellem patienten og dig
  - Hvilken spørgeteknik anvendte du
  - Hvordan blev spørgsmålene fra patienten modtaget
  - Hvilke barrierer var der i samtalen (støj, medpatienter...)
  - Hvilke spørgsmål var patienten fyldt af
  - Hvordan sad I under samtalen
  - Hvordan var stemningen
  - Hvad fangede dit øje - og hvorfor mon
  - Hvad fangede dit øre - og hvorfor mon
- Den studerende nedskriver observationerne og drøfter disse med vejleder
  - Den studerende bevidstgøres om, hvorledes observation og kommunikation kan skærpes ved at der kobles teori på både det observerede og det kommunikative

Observationsøvelse – vælg selv

Studie:	Sygeplejerskestuderende
Formål:	At den studerende indsamler data efter eget valg for at styrke et bestemt centralt element eller en kompetence At den studerende kobler observationer fra klinikken med teoretisk viden
Tidsramme:	Individuelt

Instruks:

- Den studerende udvælger selv 1-2 patienter som skal observeres
  - Den studerende vælger selv, hvilket fokus der skal være ift. at træne observationsevnen
-

Opfølgning:

- Efterfølgende nedskriver den studerende egne indsamlede data koblet sammen med teoretisk viden
- De studerende drøfter afslutningsvis udbyttet af observationsøvelsen med vejleder

Drøftes med vejleder d. _____